

Handledningsplan för den grundläggande utbildningen i Kimitoöns kommun

För att skolorna ska kunna arbeta målinriktat behövs en gemensam bild av målet för elevhandledningen. Handledningsplanen är en del av den lokala läroplanen och en kort beskrivning av hur elevhandledningen organiseras i skolorna. Handledningsplanen är ett verktyg och dess syfte är att främja en handledande verksamhetskultur.

Hela skolans personal har som uppgift att handleda eleverna och de studerande i skolvardagen och de olika läroämnena samt att hjälpa eleverna och de studerande att utveckla sina färdigheter i skolgången, studierna och lärandet samt att förebygga inlärningssvårigheter. Handledningen innehåller också stödande av självförtroende, personlig utveckling och förmåga till delaktighet. Varje elev och studerande har rätt att få handledning då behov uppstår.

Elevhandledningens uppdrag och mål i årskurserna 1 till 9

- Lärande och studiefärdigheter
- Aktivitet, delaktighet och ansvarsfullhet
- Självkännedom och personlig utveckling
- Medvetenhet om jämlikhet och likabehandling i samhället
- Förmåga att ställa upp mål och sedan jobba för att nå dem
- Kunskaper om framtidens arbetsmarknad
- Arbetslivsfärdigheter

Elevhandledningens mål kan också beskrivas med hjälp av tre perspektiv – *insikt*, *utsikt* och *siktet på framtiden*.

- *Insikt* står för självkännedom, självreflektion och personlig utveckling. Att hitta sin drivkraft och att aktivt kunna leda sig själv och sitt eget lärande i en föränderlig värld.
- *Utsikt* står för kunskap om omvärlden, om utbildningsmöjligheter och arbetsmarknaden på en lokal, nationell och global nivå. Detta är utmanande i en föränderlig värld.
- *Framtidsperspektivet* är starkt närvarande i elevhandledningen. Det är framtiden eleverna ska utrusta sig för och det finns många färdigheter som eleverna behöver i sin karriärplanering. Framtiden kan kännas både lockande och skrämmande för eleverna. Elevhandledningen ska dock rikta blicken mot framtiden.

Det är *kompetenser* för ett livslångt lärande som är värdefulla och nödvändiga för elevens framtida karriärbygge och livsbalans. Elevhandledningens uppdrag är att eleverna ska känna sig förberedda och hoppfulla inför framtiden.

Elevhandledningens struktur inom den grundläggande utbildningen

Elevhandledningen har en central betydelse ur såväl elevens, skolans som ur samhällets perspektiv. Handledningsverksamheten ska bilda en *sammanhängande helhet* som fortgår under hela den grundläggande utbildningen. En sammanhängande helhet innebär *kontinuitet över tid* och *progression i innehåll*. Handledningen ska beakta de färdigheter som inhämtats i förskoleundervisningen och förbereda eleven för studier på andra stadiet. Elevhandledningen ska främja att eleven lyckas i skolarbetet, att studierna löper smidigt och eleven uppnår goda studieresultat.

Det är viktigt att elevhandledningen jobbar med elevens styrkor, kompetenser och mål under hela skolgången i den grundläggande utbildningen. Handledningen börjar med att få eleven att se sina egna styrkor och därefter fortsätta med att utveckla dem under skoltiden. Beträffande kompetens presenteras de olika kompetensområdena enligt elevens utvecklingsnivå. Dessa diskuteras och planeras med utgångspunkten att elevens kompetenser ska kunna möta det mångsidiga kompetensbehov som behövs i framtiden. Eleven bör ta till sig att man måste jobba för sina mål, både i nutid, närtid och framtid.

Med hjälp av elevhandledningen lär sig eleven att bli *medveten om sina möjligheter att påverka planeringen och besluten i sitt eget liv*. Eleven ska uppmuntras att reflektera över och ifrågasätta sina förhandsuppfattningar om utbildning och yrken och att göra sina val utan könsbundna rollmodeller. Elevhandledningen ska genomföras i samarbete med vårdnadshavarna. Elevhandledningen fungerar som en *länk mellan skolan, samhället och arbetslivet*. Elevhandledningen ska främja rättvisa, likvärdighet, jämlikhet och delaktighet samt förebygga marginalisering från utbildning och arbetsliv.

Samarbetet mellan elevhandledningen och vårdnadshavarna är en mycket viktig och kontinuerlig process. Hemmets oro, åsikter, styrkor och erfarenhet bör beaktas. Elevhandledningen *genomförs i dialog med vårdnadshavarna*. Därför behöver skolan kunna presentera elevhandledningen för vårdnadshavarna: vad elevhandledningen är, vilka mål man har ställt upp för verksamheten och hur man planerar gå till väga för att nå målen.

Elevhandledningen och samarbetet mellan hemmet och skolan är av stor vikt för en elev inom ramen för intensifierat stöd och särskilt stöd. Planeringen av handledningen som stöd för eleven ska ske i nära samarbete med eleven och vårdnadshavaren och sakkunskapen hos elevvårdspersonal ska utnyttjas. I slutskedet av den grundläggande utbildningen kan eleven ha behov av personliga studiebesök eller besök tillsammans med vårdnadshavaren till skolor, samt av möten med representanter för aktuella skolor.

Föräldramöten och infotillfällen som gäller skolans verksamhet ordnas i skolorna. Under läsåret ordnas minst ett *utvecklingsamtal* med elev, vårdnadshavare och klasslärare/klassföreståndare.

I årskurserna 7 till 9 kan det finnas behov för vårdnadshavare och elev att träffa elevhandledaren och andra representanter från skolan för att diskutera elevens studier och framtida yrkesval. Elevhälsan i skolan stöder också handledningsarbetet och ibland kan det finnas behov av mångprofessionella nätverksmöten, så kallade *expertgruppsmöten*.

Skolans läroämnen kan på många olika sätt kopplas till arbetslivet och till olika yrken. Även de mångvetenskapliga lärområden som eleverna ska ta del av, erbjuder ett bra tillfälle för samarbete mellan skolan och det övriga samhället. Elevernas motivation ökar när de ämnen som behandlas har lokal anknytning, är aktuella och har samhällsrelig betydelse.

Elevhandledningen på Kimitoön

Den lokala elevhandledningen jobbar för att en elev som går ut grundskolan ska känna sig delaktig i det lokala, nationella och globala samhället. Eleven får insikt i de lokala förhållandena, Finlands särdrag samt de globala målen. Elevens välmående är alltid i fokus.

Elevhandledningen på Kimitoön beaktar de lokala förhållandena beträffande språk- och kulturmiljö, föreningsliv, näringsstruktur (samarbetspartner), egen företagsamhet samt behov av olika kompetenser i arbetslivet. Samarbete mellan skolan och det lokala arbets- och näringslivet behövs under hela den grundläggande utbildningen. Skolorna i Kimitoöns kommun kan ha olika former för samarbete gällande detta. Det är dock viktigt för hela skolans verksamhet att skapa samarbetsmodeller för besök av arbets- och näringslivets representanter, besök på arbetsplatser, projektarbeten och den praktiska arbetslivsorienteringen (PRAO).

Utöver vad som står i den här planen kan skolorna i sina läsårsplaner skriva in olika skolvisa förfaranden gällande elevhandledningen, exempelvis informationstillfällen, studiebesök, exkursioner, mässbesök, praktisk arbetslivsorientering och andra skolspecifika arrangemang.

Beskrivning av mål- och innehållsprogressionen

Åk 1–2

- Elevhandledningen genomförs som en *integrerad* del av den övriga undervisningen och skolans verksamhet.
- En elev som behöver extra handledning får individuell handledning av klassläraren med hjälp av övrig personal. En elev kan behöva extra handledning på grund av svårigheter att komma i gång med sitt arbete, koncentrationssvårigheter, svårigheter att sköta sina läxor eller problem med studietekniken. Vid behov kan en plan för lärande eller en plan för individuell elevhandledning göras upp.
- Klassläraren ansvarar tillsammans med övriga lärare för elevhandledningen.

Fokus läggs på:

- elevens studievanor- och färdigheter
- elevens ansvar för skolarbetet
- att eleven uppmuntras och får vägledande respons
- att elevens positiva uppfattning om sig själv stärks
- att utveckla elevens sociala färdigheter och förmåga att arbeta i grupp
- elevens delaktighet i närmiljön
- eleven får en första inblick i yrken och arbetslivet i hens närmiljö
- att utveckla samarbetet mellan hem och skola

Åk 3–6

- Elevhandledningen genomförs huvudsakligen som en *integrerad* del av den övriga undervisningen och verksamheten i skolan.
- Klassläraren ansvarar tillsammans med de övriga lärarna för elevhandledningen.
- Utöver den egna skolan och närmiljön kan även företag och andra samarbetspartner i den närmaste omgivningen fungera som lärmiljöer.
- En elev som behöver extra handledning får individuell handledning av klassläraren med hjälp av övrig personal. En elev kan behöva extra handledning på grund av svårigheter att komma i gång med sitt arbete, koncentrationssvårigheter, svårigheter att sköta sina läxor eller problem med studietekniken. Vid behov kan en plan för lärande eller en plan för individuell elevhandledning göras upp.

Fokus läggs på:

- att eleven hittar och utvecklar sina studiestrategier
- att eleven stärker sin förmåga att ställa upp individuella mål samt att utvärdera målen
- att eleven utvecklar sin förmåga att lära sig och hantera information
- att eleven identifierar läroämnenas särdrag och lär sig att välja lämpliga inlärningsstrategier för varje läroämne
- att eleven utvecklar sina sociala färdigheter och förmåga att arbeta i grupp
- att elevens positiva uppfattning om sig själv stärks
- att eleven identifierar och värdesätter både egna och andras styrkor och förmågor och att eleven deltar och påverkar i skolgemenskapen och närmiljön
- att eleven bekantar sig med yrken, arbetsplatser och näringsliv samt eventuella studiebesök och exkursioner som ger eleven en inblick i företagsamhet och arbetsliv

Åk 7–9

- Från och med årskurs 7 byter elevhandledningen form; den utgör nu ett läroämne med schemalagda lektioner och eleverna har en ansvarig elevhandledare vars ansvar fortgår tills eleven påbörjat sina studier på andra stadiet.
- Elevhandledaren ansvarar för handledningen i klass enligt läroplanen. Elevhandledaren ansvarar för den handledning som tillkommer en elevhandledare samt övriga överenskomna uppgifter.

- Fortsättningsvis är varje lärare ansvarig för handledning i det egna läroämnet.
- En elev i åk 7–9 som behöver extra handledning får individuell handledning av elevhandledaren eller ämnesläraren. En elev kan behöva extra handledning på grund av svårigheter att komma igång med sitt arbete, koncentrationssvårigheter, svårigheter att sköta sina läxor eller problem med studietekniken. Vid behov kan en plan för lärande eller en plan för individuell elevhandledning göras upp.
- Elevhandledningen har som uppdrag att stödja elevernas övergång till nya lärmiljöer och arbetssätten i årskurserna 7 till 9.
- Elevhandledningen ska klargöra läroämnenas betydelse för fortsatta studier och arbetslivsfärdigheter samt utöka elevernas kunskaper om arbetslivet, olika arbetsuppgifter, entreprenörskap och framtida kompetensbehov.
- Handledningsformerna är personlig handledning som fördjupar sig i individuella frågor, handledning i smågrupp och handledning i klass.
- Utöver skolan, webbmiljöer och informationstillfällen i skolan används även närmiljön och arbetslivet som lärmiljöer. Studiebesök och besök till mässor och arbetsplatser görs enligt möjlighet. Samma gäller besök till skolor som enskilda elever visar intresse för.

Fokus läggs på:

- att eleven fortsätter att utveckla sin förmåga att lära sig och sina studiefärdigheter
- att eleven får bättre beredskap att klara sig i föränderliga livssituationer och i övergångsskeden i studier och yrkeskarriär
- att eleven lär sig att använda och utnyttja olika informations-, rådgivnings- och handledningstjänster
- att elevens företagsamhet och förmåga att ta egna initiativ i beslut som gäller utbildnings- och karriärval stärks
- att eleven får information om utbildningsalternativ och möjlighet att bekanta sig med dem
- att eleven lär sig om arbetslivets spelregler
- att eleven tar mer ansvar för sina egna beslut och att eleven får en inblick i vad olika beslut, allt från tillval i åk 8–9, studieprestationer, skol/yrkesval, kursval betyder för den egna framtiden.
- elevhandledningen deltar i de företagsprojekt som ordnas i skolorna

Observera! Läroplanen beskriver närmare elevhandledningens uppdrag, mål, innehåll, lärmiljöer och arbetssätt.

Praktisk arbetslivsorientering (PRAO) ordnas för eleverna i årskurs 7 till 9. Den praktiska arbetslivsorienteringen kan till exempel innebära att man bekantar sig med en arbetsplats på skolan eller vårdnadshavarens arbetsplats, eller att man utför arbetslivsorientering på valbar arbetsplats. Skolans årsplan redogör för hur PRAO genomförs.

Intensifierad elevhandledning

Elever i årskurs 8 och 9 har rätt till intensifierad elevhandledning. Elevhandledaren beslutar om intensifierad elevhandledning. Den intensifierade elevhandledningen är utökad personlig handledning och den har som mål att stödja elevens förmåga att planera och välja utbildning på andra stadiet. För en elev i behov av intensifierad elevhandledning utarbetas en plan för fortsatta studier. Den intensifierade elevhandledningens uppgift är också att ge eleven färdigheter att klara av studievardagen, ge eleven extra möjlighet att inhämta vardagskunskap samt att förhindra marginalisering. Den intensifierade elevhandledning kan även ges i samarbete med andra sektors personal, t.ex. uppsökande ungdomsarbetare. Innan intensifierad elevhandledning inleds informeras eleven och vårdnadshavare om detta. Intensifierad elevhandledning dokumenteras.

Den utvidgade läroplikten innebär att elevhandledaren ansvarar för att en elev i årskurs 9 söker till andra stadiet. Eleven ges information och handledning och hen fyller i ansökan tillsammans med handledaren. Vårdnadshavaren hörs i samband med ansökan, endera så att vårdnadshavaren skriver under försöksansökan, vårdnadshavaren kontaktas via Wilma eller per telefon, eller så att man ordnar en träff med elev och vårdnadshavare. Handledningen av eleven fortsätter tills eleven inlett sina studier på andra

stadiet. Elevhandledaren har tillsammans med vårdnadshavarna skyldighet att följa upp att eleven inleder sina studier på andra stadiet. Ifall en elev inte får en studieplats eller ifall eleven inte påbörjar sina studier meddelas kommunens tillsynsman.

Arbets- och ansvarsfördelning samt arbete i sektorsövergripande nätverk

Med handledning avses egentligen dagliga samtal med eleven och den genomförs enligt principen ”*alla handleder*”. Det är varje lärares uppgift är att stödja elevens personliga tillväxt, utveckling och delaktighet. Handledningen är således en gemensam uppgift för alla som arbetar i skolan.

Vem?	Vad?	Hur?
Klasslärare	Ansvarar för handledningen av eleverna i sin klass.	Utvecklar studiefärdigheter, sociala färdigheter samt förebygger inlärningsssvårigheter. Elevhandledningen inriktas på uppmuntrande respons, elevernas ansvarstagande och självständighet. Klassläraren samarbetar med vårdnadshavarna, övriga lärare och vid behov med speciallärare, rektor och elevvårdspersonal.
Ämneslärare	Ansvarar för handledningen av eleven i det egna läroämnet.	Ansvarar för utveckling av studieteknik och inlärningsstrategier i det egna läroämnet. Stöder eleven i sitt läroämne.
Speciallärare	Handleder elever som är i behov av stöd, specifikt elever inom intensifierat och särskilt stöd.	Samarbetar med klasslärare och ämneslärare för ordnande av elevens skolgång i årskurserna 1–6. Samarbetar med elevhandledare och klassföreståndare vid planering av elevens fortsatta studier i årskurserna 7–9.
Klassföreståndare, åk 7–9	Ansvarar för handledning av eleven i det egna läroämnet. Ansvarar för uppföljning av elevernas studieframgång och välmående.	Arbetar med att skapa en god klassanda och ett gott och tryggt arbetsklimat. Håller kontakten till vårdnadshavare, följer upp elevens närvaro, lärande och studieprestationer.
Elevhandledare, åk 7–9	Ansvarar för elevhandledning som läroämne. Planering och organisering av handledning inför fortsatta studier och yrkesval. Följer upp elevens studieprestationer för att förebygga utslagning.	Ger individuell handledning, handledning i smågrupp och handledning i klass. Ger intensifierad handledning i åk 8–9 åt enskilda elever då behov föreligger. Har kontakt med skolor på andra stadiet samt med arbets- och näringslivet. Organiserar PRAO. Samarbetar med skolor vid stadiövergång. Handleder elever med den gemensamma elevansökan och följer upp antagningen av studerande enligt lagen om utvidgad läroplikt.
Rektor	Ansvarar för att det finns verksamhetsförutsättningar för handledning.	I samråd med elevens lärare. Stöder utvecklingen av handledningsverksamheten i skolan.

Kurator (elevvårdspersonal)	Ansvarar för elevens handledning gällande elevvårdens tjänster.	Stöder enligt sin grunduppgift elevens skolgång, stöder och främjar elevens sociala välmående samt förebygger uppkomsten av problem och ingriper i upptäckta problem. Deltar i elevhälsoarbetet och i utvecklandet av det. Deltar vid behov i sektorövergripande handledningsarbete. Utför annat handledningsarbete i överenskommelse med elevhandledaren.
--------------------------------	---	--

Uppföljning och utvärdering av elevhandledningens mål

Målen för elevhandledningen utvärderas specifikt ur elevens synvinkel: hur motiverad och förberedd är eleven vid övergången från årskurs 6 till årskurs 7, samt vid stadiövergången från åk 9 till utbildning på andra stadiet.

Målet för elevhandledningen i årskurserna 1 till 6 är att eleven ska vara redo och motiverad för övergången till årskurs 7.

Målet för elevhandledningen i årskurserna 7 till 9 är att eleven ska vara redo och motiverad för att söka en studieplats på andra stadiet. Alla parter ska vara öppna för elevens framtidsplaner och uppmuntra hen till egna val. Den utvidgade läroplikten ska kännas som en möjlighet och inte som ett tvång.